Australian Government | Australian Charities and Not-for-profits Commission

YÖNETİŞİM STANDARTLARI

Yönetişim Standartları, ACNC bünyesinde tescilli hayır kurumlarının nasıl işletilmesi gerektiğini özetler. Hayır kurumlarının süreçlerini, faaliyetlerini ve ilişkilerini kapsar. Hayır kurumları, tescil edilmek ve tescilli olmaya devam etmek için bu standartlara uymak zorundadır.

Standartlar, adım adım uyulması gereken katı kurallar değil, üst seviye ilkelerdir. Böylece her hayır kuruluşu büyüklüğüne, amacına ve faaliyetlerine uygun makul eylemleri seçebilir.

Bu ilkeler hayır kurumlarının hayır amacı taşıyan niteliklerini korumaya, yasalara uygun çalışmaya, hesap verebilir ve sorumlu şekilde hareket etmeye devam etmelerine yardımcı olur. Ayrıca halkın gözünde güven oluşmasını destekler. Böylece hayır kurumları, düzgün faaliyetleri sayesinde destek almaya devam edebilirler. Belirli ölçütleri karşılayan bazı dini hayır kurumlarının bu standartlara uymaları gerekmez.

Altı Yönetişim Standardı vardır.

1. Yönetişim Standardı, hayır kurumunun kâr amacı gütmemesini ve hayır amacı doğrultusunda çalışmasını gerektirir. Bu amaç eğitim, din, ihtiyaç sahibi kişilere yardımcı olmak, çevreyi korumak gibi bir amaç olabilir.

Hayır kurumları bu standarda uymak için amacını yönetim belgesinde açıkça belirtmelidir. Bu belgeye tüzük, model kurallar ya da vakıf senedi de denebilir. Ayrıca günlük faaliyetlerini amacına uygun şekilde yürütmeli ve bu amacı halkın kolayca bulabilmesini sağlamalıdır. Örnek olarak hayır kurumunun internet sitesi veya sosyal medyasında amaçlarına yer verebilir ya da yönetim belgesini ACNC Hayır Kurumları Sicilinde yayımlayabilir.

2. Yönetişim Standardı, üyelerine hesap verebilmesiyle ilgilidir.

Hayır kurumunun üyeleri varsa, üyelerine soru sorabilmeleri, endişelerini paylaşmaları ve hayır kurumunun nasıl yürütüldüğüne dair bilgi sahibi olmaları için gerçekten fırsat tanımak üzere makul adımlar atmalıdır. Bunun için üyelerin sorular sorabileceği veya önemli konularla ilgili oy kullanabileceği yıllık toplantılar düzenlenebilir. Bu standarda göre kurumlar, faaliyet ve mali durumuyla ilgili bilgiler paylaşmalıdır. Ayrıca, üyelerin kurumun yönetilmesiyle ilgili endişelerini paylaşmaları ve kurul ya da komite üyelerinin görevlendirilmesi için anlaşılabilir, yalın süreçler uygulamalıdır.

3. Yönetişim Standardı, Avustralya kanunlarına uyulmasını gerektirir.

Hayır kurumları ağır suçlara ve ciddi hukuk ihlallerine karışmamalıdır. Hayır kurumunun çalışmalarını düzenleyen başlıca kanunların bilinmesiyle, hayır kurumunun kaynakları ve varlıklarının korunmasıyla ve yasal yükümlülüklere uyulmasının sağlanması için basit bir

kontrol listesi kullanılmasıyla, sorun çıkma riski azaltılabilir. ACNC halkın güvenini zedeleyebilecek, dolandırıcılık ve para aklama gibi ciddi meselelerle ilgilenir. Bu nedenle, sorumlulukların anlaşılması önemlidir.

4. Yönetişim Standardı, ACNC'nin "Sorumlu Kişiler" olarak atıfta bulunduğu kurul üyelerinin, görevlerine uygun olmalarını sağlamaktır.

Bu kişiler, hayır kurumunun düzgün şekilde yönetilmesi sorumluluğunu paylaşan idare organında yer alır. Hayır kurumları, kurulda yer alan kişilerin kurumu yönetebileceklerinden emin olmalıdır. Hayır kurumları, bunun için halka açık iki listeyi kontrol etmelidir. Hayır kurumu veya şirket yönetmesine izin verilmeyen kişileri gösteren bu listelerden biri bağımsız Avustralya devlet kurumu olan ASIC'in, diğeri ACNC'nin listesidir. Bunlara diskalifiye edilmiş kişiler sicilleri denir. Hayır kurumları ayrıca kurul üyelerinin her birinden, görevden men edilmediklerini beyan eden bir formu imzalamalarını istemelidir. Kurul üyelerinin görevden men edildiği daha sonra anlaşılırsa, hayır kurumu ilgili kişileri görevden almak için adım atmalıdır.

5. Yönetişim Standardı, Sorumlu Kişilerin başlıca görevleri anlamalarını ve yerine getirmelerini gerektirir.

Bunlara özen ve dikkatle hareket etmek, dürüst ve adil olarak hayır kurumunun yüksek menfaati doğrultusunda hareket etmek, görevi ve bilgileri kötüye kullanmamak, her türlü menfaat çatışmasını bildirmek, hayır kurumunun mali durumunu sorumlu bir şekilde yönetmek ve hayır kurumunun borçlarını ödeyemez duruma gelmesi halinde faaliyetlerine devam etmemesini sağlamak dahildir.

Bu görevler en temel dürüstlük ve sağduyu ilkelerini yansıtır. Bu standarda uyulması için hayır kurumları kurul üyelerine rehberlik veya eğitim verebilir, görevlendirme mektuplarında veya kurul tüzüğünde görevlerini özetleyebilir, iyi toplantı uygulamalarını teşvik edebilir, mali yönetim ve menfaat çatışmalarının idaresi için yalın süreçler geliştirebilir. Ayrıca görevlerin yerine getirilmemesi durumunda eyleme geçilmesi gerekir.

6. Yönetişim Standardı, Avustralya Hükümetinin, Çocukların Cinsel İstismarına Kurumsal Müdahale Kraliyet Komisyonu incelemesine yanıt olarak kurulan Ulusal Telafi Planını konu alır. Bu Plan, kurumsal çocuk cinsel istismarı yaşayan kişilere destek sağlar.

Bir hayır kurumunun kurumsal çocuk cinsel istismarına karıştığı Ulusal Telafi Planı kapsamında tespit edilmişse veya edilebilirse, bu kurum genellikle altı ay içerisinde plana katılan hükümet dışı kurum olmak için makul adımları atmalıdır. Hayır kurumu, Plan kapsamında kendisine iletilen her türlü talebin yerine getirilmesi için iş birliği yapmalı ve katıldıktan sonra programda kalmalıdır. Bu standart, halkın hayır kurumlarına duyduğu güveni sürdürmeyi amaçlar.

Pratik yönetişim alışkanlıkları

Gündelik faaliyetlerde iyi yönetişimi kolaylaştırabilecek pratik alışkanlıklar vardır.

Hayır kurumunun yönetim belgesinin düzenli olarak güncellenmesi ve ACNC Hayır Kurumları Sicilinde bulunmasının sağlanması iyi bir başlangıçtır.

Ayrıca hayır kurumunun faaliyet etme biçimine hesap verebilirliği katmak önemlidir. Bunun için anlaşılır toplantı tutanakları tutulması, mali durum konusunda şeffaf olunması ve üyelerle açık iletişim kurulması gerekir.

Kurum içinde kurulabilecek basit kontroller, problemleri ortaya çıkmadan önce önleyebilir. Örneğin hayır kurumunun banka hesaplarına nasıl erişilebileceğine ve paranın nasıl harcanabileceğine dair kurallar belirlenebilir.

Son olarak devamlı eğitim sağlanması kurulun sorumluluklarıyla, özellikle de mali durumun ve menfaat çatışmalarının idaresiyle ilgili güvene sahip olmasına yardımcı olur.